
ЛИСТИ ДО РЕДАКЦІЇ

Г. П. Зазимко (Київ)

Про роботу Українського фонду пошуку

Хоч Велика Вітчизняна відійшла в історію, та ще багато її сторінок невідомі. Одну з них нам випало прочитати. Дуже гірку і болючу для багатьох сімей і понині.

Український фонд пошуку організувався в 1988 р. Його перший голова — Здоренко Ванда Пилипівна, якої, на жаль, уже немає з нами. З літа 1993 р. головує Ясєв Георгій Євтихійович. Фонд прагне якомога більше повернути із забуття солдатів, що загинули у війну. Всі учасники пошуку — ентузіасти, які добровільно і безкоштовно ведуть цю нелегку роботу.

УФП має декілька програм роботи, і одна з них — «Концтабори». Починалася вона з виписки уродженців України, які загинули в концтаборах Німеччини і яких можна було знайти в справах Центрального архіву Міноборони, розташованого в Подольську.

Однак в наш скрутний час поїздки будь-куди стали неможливими з фінансової точки зору. Тому, коли архіви КДБ розсекретили і передали матеріали щодо військовополонених в обласні архіви, ми зайнялись, і небезуспішно, пошуком таких справ в Держархіві Київської області.

Ще восени 1993 р. секретар УФП Цакун Стефанія Петрівна з допомогою працівника архіву Білої Ольги Миколаївни відібрала більше 20 справ зі списками військовополонених, що знаходилися в таборах Київської, Полтавської, Вінницької та інших областей. 50 років вони лежали з грифом «секретно»! Це були списки, які зробили працівники Українського Червоного Хреста, що якийсь час діяв на окупованій території. Історикам, мабуть, треба дослідити діяльність УЧХ в той час і правдиво висвітлити його роботу.

Те, з чим ми зіткнулись у своєму пошуку, свідчить, що УЧХ виконував свої прями функції — піклувався про військовополонених, допомагав їм незалежно від національності останніх.

З таборів за межами Києва і області працівники УЧХ надсилали в Київ списки уродженців міста і області. І їх сотні.

А по Києву було 2 справи — по концтаборі у Старій Дарниці і по 1-й Київській міській клінічній лікарні (Жовтнева) та її відділеннях, де перебували військовополонені.

На створенні картотеки за всіма цими списками працювало, крім С. П. Цакун, ще четверо пошуковців: Зінов'єва Ніна Сергіївна, Супрунович Тамара Іванівна, Ужва Тетяна Григорівна та автор цих рядків.

Картотека з таборів, що були за межами Києва і області, знаходиться у С. П. Цакун, і про неї треба писати окремо.

Наша розповідь про тих, хто пройшов київські табори і лікарні. На жаль, по Старій Дарниці доля полонених невідома. Серед них були поранені. Списки складені в грудні 1941 року. А що далі? Чи вони загинули в таборі? Якщо прочитають опубліковані списки, то, може, відгукнеться хто-небудь з тих, що залишилися живими, і допоможе нам. Таких невідомих доль — 440.

Інша картина по 1-й Київській міській лікарні. В зведених списках близько 1500 прізвищ. Деякі відомості про цих людей дали нам історії

хвороб. Їх переглянуто більше 800, але ще не всі. І от на сьогодні по картотеці 1-ї Київської міської лікарні маємо такі дані:

1. Померло — 400 чоловік.
2. Вибули в Кирилівську лікарню після ліквідації відділу військовополонених в Жовтневій (березень 1942 р.) — 240.
3. Вибули в табори — 1255.
 - а) домашні адреси яких збереглися — 955;
 - б) безадресних — 305.

Поряд з історіями хвороб переглядалися й інші справи військовополонених. Так, була знайдена справа № 2 (ф. Р-2225) Білоцерківського госпіталю № 3, який обслуговував табір військовополонених. У його картотеці маємо такі дані:

- померлих — 554 (1 безадресний)
 тих, що вибули в табір, — 774 (29 безадресних)

Наводимо невеликі списки по всіх трьох таборах і категоріях військовополонених відповідно до колишнього адміністративного поділу.

Якщо хтось знайде своїх близьких, то може написати нам за адресою: 254074 Київ-74, Вел. Мостицька, 8, кв. 38, тел. 432-43-34, Зазим'ю Ганні Павлівні, громадському досліднику УФП.

СПИСОК

військовополонених, що померли в 1-й Київській міській клінічній лікарні, а також вибулих до табору або невідомо куди*.

1. Біляк Терентій Овсійович. Народився 1918 р. в с. Старій Котельній Андрушівського району Житомирської області. В лікарні з 12 грудня 1941 р. Помер 19 грудня 1941 р.¹

2. Биков Семен Андрійович. Народився 1898 р. в селі Катюжанці Димерського району Київської області. В лікарні з 20 грудня 1941 р.²

3. Валковський Іван Юхимович. Народився 1913 р. в с. Чмирівці Старобільського району Ворошиловградської області. В лікарні з 18 вересня 1941 р. Помер 20 жовтня 1941 р.³

4. Гончаренко Захарій Мойсейович. Народився 1914 р. в с. Гуляйці Катеринопільського району Київської області. В лікарні з 7 жовтня 1941 р. Помер того ж дня.⁴

5. Клань Антон Юхимович. Народився 1919 р. в с. Радовелі Олевського району Житомирської області. В лікарні з 17 грудня 1941 р. Помер 20 лютого 1942 р.⁵

6. Кравченко Кіндрат Андрійович. Народився 1895 р. в м. Дніпропетровську, вул. Леніна, 150, кв. 5. В лікарні з 20 грудня 1941 р. Помер 27 лютого 1942 р.⁶

7. Максименко Михайло Мефодійович. Народився 1921 р. в с. Євгенівці Сигурівського району Миколаївської області. В лікарні з 8 січня 1942 р. Помер 21 лютого 1942 р.⁷

8. Онищенко Сергій Нестерович. Народився 1912 р. в с. Кам'яному Лебединського району Сумської області. В лікарні з 12 грудня 1941 р. Помер 22 березня 1942 р.⁸

9. Сикало Микола Григорович. Народився 1919 р. в с. Боровому Харківської області. В лікарні з 27 вересня 1941 р. Помер 20 січня 1942 р.⁹

10. Слободанюк Петро Васильович. Народився 1907 р. в м. Ольгополі Вінницької області. В лікарні з 17 грудня 1941 р. Помер 20 грудня 1941 р.¹⁰

11. Шукін Іван Герасимович. Народився 1913 р. у м. Харкові, вул. Валер'янівська, 93. В лікарні з 29 жовтня 1941 р. Помер 18 березня 1942 р.¹¹

12. Яцишин Филімон Пилипович. Народився 1908 р. в с. Малиничках Проскурівського району Кам'янець-Подільської області. В лікарні з 7 жовтня 1941 р. Помер 7 жовтня 1941 р.¹²

13. Береговенко Дем'ян Опанасович. Народився 1910 р. в селі Лоташевому Катеринопільського району Київської області. В лікарні з 18 вересня 1941 р. Вибув 6 жовтня 1941 р.¹³

14. Волчок Віктор Іванович. Народився 1920 р. в с. Корхівці М.-Коцюбинського району Чернігівської області. В лікарні з 6 січня 1942 р. Вибув 23 лютого 1942 р. в табір¹⁴.

15. Гриневич Михайло Іванович. Народився 1907 р. на хут. Веселому Горлівського району Сталінської області. В лікарні з 1 січня 1941 р. Вибув 13 листопада 1941 р.¹⁵

16. Гененко Василь Сергійович. Народився 1911 р. в м. Мелітополі, вул. Красна, 36. В лікарні з 17 грудня 1941 р. Вибув 2 березня 1942 р. в Дарницький табір¹⁶.

17. Єрмак (Ярмак) Михайло Антонович. Народився 1899 р. в с. Доберівці Тетіївського району Київської області. В лікарні з 27 грудня 1941 р. Вибув 7 лютого 1942 р. до комендатури для з'ясування національності¹⁷.

18. Маєвський Яким Микитович. Народився 1910 р. в с. Вербках Крижопільського району Вінницької області. В лікарні з 8 січня 1942 р. Вибув 23 лютого 1942 р. в табір¹⁸.

19. Назаренко Іван Ігнатович. Народився 1910 р. в м. Ізюмі, вул. К. Маркса, 24. В лікарні з 12 січня 1942 р. Вибув 2 березня 1942 р. в табір¹⁹.

20. Ткаченко Костянтин Леонітович. Народився 1913 р. в с. Негребівці Радомишльського району Житомирської області. В лікарні з 4 лютого 1942 р. Вибув 27 березня 1942 р. в Кирилівську лікарню²⁰.

21. Чередниченко Іван Петрович. Народився 1919 р. в с. Беззаботівці Олександрівського району Сталінської області. В лікарні з 2 січня 1942 р. Вибув 27 березня 1942 р. в Кирилівську лікарню²¹.

Випуску з архівних документів зробили Супрунович Т. І., Зазимко Г. П.

СПИСОК

військовополонених, що перебували в Білоцерківському госпіталі № 3 **

1. Бабій Ігнатій Данилович. Народився 1898 р. в с. Майданці Тальнівського району Київської області. В госпіталі з 21 січня 1942 р. Помер 22 січня 1942 р.²²

2. Баранов Опанас Олексійович. Народився 1906 р. в с. Панфілах Переяславського району Київської області. В госпіталі з 9 листопада 1941 р. Помер 9 листопада 1941 р.²³

3. Білецький Федір Мусійович. Народився 1896 р. в с. Сувіді Вищедубечанського району Київської області. В госпіталі з 6 січня 1942 р. Помер 26 січня 1942 р.²⁴

4. Войтенко Ігнат Дорофійович. Народився 1910 р. в с. Горбулеві Потіївського району Житомирської області. В госпіталі з 9 листопада 1941 р. Помер 24 листопада 1941 р.²⁵

5. Вуз Дмитро Олександрович. Народився 1901 р. в с. Гонтівому Ярі Валківського району Харківської області. В госпіталі з 3 грудня 1941 р. Помер 7 грудня 1941 р.²⁶

6. Гербадський Микола Васильович. Народився 1912 р. в с. Білогородці Київської області. В госпіталі з 19 травня 1942 р. Помер 25 травня 1942 р.²⁷

7. Заборчук Іван Юхимович. Народився 1921 р. в с. Стрижавці Ставищенського району Київської області. В госпіталі з 3 грудня 1941 р. Помер 17 лютого 1942 р.²⁸

8. Кудря Василь Опанасович. Народився 1911 р. в с. Германівці Обухівського району Київської області. В госпіталі з 15 грудня 1941 р. Помер 27 грудня 1941 р.²⁹

9. Панчук Петро Андрійович. Народився 1904 р. в с. Зеленькові Тальнівського району Київської області. В госпіталі з 21 січня 1942 р. Помер 3 травня 1942 р.³⁰

10. Пироженко Демид Дементійович. Народився 1895 р. в с. Гордашівці Тальнівського району Київської області. В госпіталі з 11 грудня 1941 р. Помер 12 лютого 1942 р.³¹

11. Руденко Федір Кузьмич. Народився 1914 р. в с. Кошарівці Ново-Шепелицького району Київської області. В госпіталі з 2 квітня 1942 р. Помер 17 квітня 1942 р.³²

12. Чорний Костянтин Семенович. Народився 1908 р. в Німецькій колонії Щорсівського району Житомирської області. В госпіталі з 3 листопада 1941 р. Помер 3 грудня 1941 р.³³

13. Букієвець Федір Дмитрович. Народився 1910 р. в с. Черевках Словичанського району Житомирської області. В госпіталі з 13 листопада 1941 р. Вибув у 2-гу лікарню 22 листопада 1941 р.³⁴

14. Гевлич Тимофій Васильович. Народився 1908 р. в с. Ключках Народицького району Житомирської області. В госпіталі з 25 листопада 1941 р. Вибув у табір 21 січня 1942 р.³⁵

15. Дмитренко Степан Григорович. Народився 1905 р. в с. Рогацівці Баранівського району Житомирської області. В госпіталі з 8 серпня 1942 р. Вибув у табір 13 серпня 1942 р.³⁶

16. Назаренко Павло Степанович. Народився 1908 р. в с. Рутвянці Базарського району Житомирської області. В госпіталі з 28 квітня 1942 р. Вибув у табір 18 травня 1942 р.³⁷

17. Онищенко Сергій Никифорович. Народився 1914 р. в с. Ходаках Коростенського району Житомирської області. В госпіталі з 13 листопада 1941 р. Вибув у табір 8 грудня 1941 р.³⁸

18. Рудюк Федір Іванович. Народився 1917 р. в с. Маньківцях Андрушівського району Житомирської області. В госпіталі з 31 липня 1942 р. Вибув у табір 29 серпня 1942 р.³⁹

19. Старожинський Андрій Іванович. Народився 1907 р. на хут. Перемишах Радомишльського району Житомирської області. В госпіталі з 1941 р. Вибув у табір 17 листопада 1941 р.⁴⁰

Випуску з архівних документів зробили Супрунович Т. І., Ужва Т. Г., Зазимко Г. П.

СПИСОК

поранених військовополонених, що знаходилися в концтаборі у Старій Дарниці в грудні 1941 р. і доля яких невідома (ф. Р-2395, оп. 1, спр. 15)

1. Абаєв Григорій (Георгій) Бензинович. Народився 1902 р. в с. Ставдорі Верховинського району на Північному Кавказі. В 1-й Київській міській лікарні з 27 грудня 1941 р.⁴¹

2. Карпов Олексій Федорович. Народився 1900 р. в м. Білій Церкві Київської області⁴².

3. Кисіль Антон Георгійович. Народився 1898 р. в с. Григорівському Обухівського району Київської області⁴³.

4. Коваленко Федір Корнійович. Народився 1907 р. на хут. Грушках Київської області⁴⁴.

5. Косинський Павло Юхимович. Народився 1908 р. в м. Києві, вул. Межирівська, 40, кв. 2⁴⁵.

6. Ладонкін Микола Іванович. Народився 1902 р. в с. Мовчанівці Рокитнянського району Київської області⁴⁶.

7. Маскаленко Микола Михайлович. Народився 1922 р. в с. Гудзівці Звенигородського району Київської області⁴⁷.

8. Матеж Олексій Йосипович. Народився 1904 р. в с. Тептіївці Богуславського району Київської області⁴⁸.

9. Назаренко Яків Полікарпович. Народився 1893 р. в Донецькій області. Проживав у Києві, Олександрівська, 29⁴⁹.

10. Пожованій Олексій Климович. Народився 1914 р. в с. Великий Севастіанівці Хрестинівського району Київської області⁵⁰.

11. Пойда Павло Демидович. Народився 1912 р. в Одеській області. Проживав у Києві, Горького, 116⁵¹.

12. Стеценко Андрій Григорович. Народився 1896 р. у м. Звенигородці, Красноармійська, 26⁵².

13. Черепенко Михайло Прокопович. Народився 1920 р. у м. Тальному (Тамському) Уманського району Київської області⁵³.

14. Шапошников Григорій Іванович. Народився 1910 р. в м. Черкасах⁵⁴.

Виписку з архівних документів зробила Ужва Т. Г.

* Місце поховання померлих не вказано.

¹ Державний архів Київської області (далі—ДАКО), ф. Р—2395, оп. 1, спр. 14, арк. 21; ф. Р—2634, оп. 1, спр. 142, арк. 44.

² ДАКО, оп. 1, ф. Р—2395, спр. 14, арк. 38; ф. Р—2634, спр. 142, арк. 42.

³ Там же, оп. 1, ф. Р—2634, спр. 143, арк. 37.

⁴ Там же, спр. 29а, арк. 9.

⁵ Там же, ф. Р—2395, спр. 14, арк. 21; ф. Р—2634, спр. 328, арк. 13.

⁶ Там же, ф. Р—2395, спр. 14, арк. 38; ф. Р—2634, спр. 328, арк. 86.

⁷ Там же, ф. Р—2634, спр. 150, арк. 62.

⁸ Там же, ф. Р—2395, спр. 14, арк. 21; ф. Р—2634, спр. 411, арк. 18.

⁹ Там же, ф. Р—2395, спр. 14, арк. 16; ф. Р—2634, спр. 450, арк. 88.

¹⁰ Там же, ф. Р—2395, спр. 14, арк. 21; ф. Р—2634, спр. 158, арк. 47.

¹¹ Там же, ф. Р—2395, спр. 14, арк. 16; ф. Р—2634, спр. 163, арк. 9.

¹² Там же, ф. Р—2634, спр. 165, арк. 1.

¹³ Там же, ф. Р—2634, спр. 142, арк. 33; спр. 20, арк. 7.

¹⁴ Там же, ф. Р—2634, спр. 260, арк. 17.

¹⁵ Там же, ф. Р—2395, спр. 14, арк. 46; оп. 2, ф. Р—2634, спр. 4, арк. 52.

¹⁶ Там же, ф. Р—2395, спр. 14, арк. 21; оп. 2, ф. Р—2634, спр. 4, арк. 16.

¹⁷ Там же, ф. Р—2395, спр. 14, арк. 39; ф. Р—2634, спр. 537, арк. 213.

¹⁸ Там же, ф. Р—2634, спр. 386, арк. 11.

¹⁹ Там же, ф. Р—2634, спр. 402, арк. 1; спр. 405, арк. 26.

²⁰ Там же, ф. Р—2634, спр. 159, арк. 38.

²¹ Там же, ф. Р—2395, спр. 14, арк. 10; ф. Р—2634, спр. 510, арк. 40.

** Місце поховання померлих не вказано.

²² Там же, оп. 4, ф. Р—2225, спр. 2, арк. 38.

²³ Там же, арк. 7.

²⁴ Там же, арк. 35.

²⁵ Там же, арк. 6.

²⁶ Там же, арк. 20.

²⁷ Там же, арк. 63.

²⁸ Там же, арк. 22.

²⁹ Там же, арк. 28.

³⁰ Там же, арк. 38.

³¹ Там же, арк. 26.

³² Там же, арк. 55а.

³³ Там же, арк. 4.

³⁴ Там же, арк. 8.

³⁵ Там же, арк. 15.

³⁶ Там же, арк. 92.

³⁷ Там же, арк. 60.

³⁸ Там же, арк. 8.

³⁹ Там же, арк. 88.

⁴⁰ Там же, арк. 2.

⁴¹ Там же, ф. Р—2395, оп. 1, спр. 15, арк. 46; спр. 14, арк. 39.

⁴² Там же, арк. 7.

⁴³ Там же.

⁴⁴ Там же, арк. 15.

⁴⁵ Там же, арк. 4.

⁴⁶ Там же, арк. 16.

⁴⁷ Там же, арк. 15.

⁴⁸ Там же, арк. 2.

⁴⁹ Там же, арк. 9.

⁵⁰ Там же, арк. 4.

⁵¹ Там же, арк. 9.

⁵² Там же, арк. 8.

⁵³ Там же, арк. 1.

⁵⁴ Там же, арк. 8.